

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

στο σχέδιο νόμου «Καταπολέμηση εκδηλώσεων ρατσισμού και ξενοφοβίας»

Προς τη Βουλή των Ελλήνων

Α΄. Γενικό μέρος

1. Αποτελεί σταθερή επιλογή της Ελληνικής δημοκρατικής Πολιτείας η ουσιαστική προώθηση της ισότητας ενώπιον του νόμου και η εξάλειψη κάθε μορφής διακρίσεων. Η επιλογή αυτή έχει ως θεμέλιο το άρθρο 2 του Συντάγματος το οποίο καθιστά πρωταρχική υποχρέωση της Πολιτείας το σεβασμό και την προστασία της αξίας του ανθρώπου και την παρ. 2 του άρθρου 5 του Συντάγματος το οποίο απαγορεύει κάθε διάκριση εθνικότητας, φυλής, γλώσσας και θρησκευτικών ή πολιτικών πεποιθήσεων.

2. Η Ελλάδα, παράλληλα, συμμετέχει στις προσπάθειες της διεθνούς κοινότητας για την καταπολέμηση του ρατσισμού και της ξενοφοβίας. Ο ρατσισμός και η ξενοφοβία αντίκεινται ευθέως στις αρχές της ελευθερίας, της δημοκρατίας, του σεβασμού των δικαιωμάτων του ανθρώπου και των θεμελιωδών ελευθεριών, καθώς και του κράτους δικαίου, αρχές στις οποίες θεμελιώνεται η Ευρωπαϊκή Ένωση και είναι κοινές στα κράτη - μέλη. Ειδικότερα, η ανάγκη καταπολέμησης των εκδηλώσεων ρατσισμού και ξενοφοβίας προκύπτει από την αρχή της απαγόρευσης των διακρίσεων με βάση τα ιδιαίτερα φυσικά και πολιτισμικά χαρακτηριστικά ομάδων ή προσώπων (όπως η φυλή, το χρώμα, η θρησκεία, τις γενεαλογικές καταβολές, την εθνική ή εθνοτική καταγωγή) και θεμελιώνεται στα δικαιώματα της ανθρωπίνης ελευθερίας και αξιοπρέπειας και στις αρχές της δίκαιης και ίσης μεταχείρισης, που κατοχυρώνονται σε πολλά διεθνή κείμενα και συμβάσεις, όπως π.χ. στην Οικουμενική Διακήρυξη των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων του Ο.Η.Ε. (άρθρα 1 και 2), στο Διεθνές Σύμφωνο για τα Ατομικά και Πολιτικά Δικαιώματα και στο όμοιο για τα Οικονομικά, Κοινωνικά και Πολιτιστικά Δικαιώματα (αντίστοιχα άρθρο 2), στη Διεθνή Σύμβαση «περί καταργήσεως πάσης μορφής φυλετικών διακρίσεων» της 7.3.1966 (ν.δ. 494/1970), στην Ευρωπαϊκή Σύμβαση για την Προάσπιση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών (άρθρο 14) και στο Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (άρθρα 21 και 22). Στην ελληνική έννομη τάξη οι παραπάνω αρχές και δικαιώματα κατοχυρώνονται ιδίως στα άρθρα 2 παρ. 1, 5 παρ. 2 και 20 παρ. 1 του Συντάγματος.

3. Οι ρατσιστικές και ξενοφοβικές εκδηλώσεις συνιστούν απειλή για τις ομάδες και τα πρόσωπα, που γίνονται στόχος τους, γι' αυτό απαιτείται η παροχή από το κράτος αυξημένου βαθμού προστασίας με τη λήψη ποικίλων μέτρων χρησιμοποιώντας, μεταξύ άλλων, και τα μέσα του ποινικού δικαίου, ώστε να επιβάλλονται αποτελεσματικές, αναλογικές και αποτρεπτικές κυρώσεις τόσο κατά των φυσικών προσώπων τα οποία διαπράττουν τέτοια εγκλήματα όσο και κατά των νομικών προσώπων που εμπλέκονται με οποιοδήποτε τρόπο σε αυτά.

4. Στην ελληνική έννομη τάξη, οι συμπεριφορές που αποβλέπουν σε φυλετικές διακρίσεις έχουν ποινικοποιηθεί, ως ένα βαθμό, από τον ν. 927/1979. Δεδομένου, όμως, ότι ο παραπάνω νόμος έχει εφαρμοστεί ελάχιστα και ήδη κρίνεται ανεπαρκής, ενόψει των σοβαρών προκλήσεων που αντιμετωπίζει σήμερα η χώρα μας κατά τη

μετάβασή της σε μια πολυπολιτισμική κοινωνία, όπου η ισότιμη προστασία όλων των ατόμων, ανεξάρτητα από τα ιδιαίτερα φυσικά και πολιτισμικά χαρακτηριστικά τους ή τον γενετήσιο-σεξουαλικό προσανατολισμό τους, προβάλλει ως πρωταρχική υποχρέωση του κράτους. Για το λόγο αυτό θεωρείται επιβεβλημένη η εισαγωγή ενός επικαιροποιημένου και βελτιωμένου νομοθετήματος, σε αντικατάσταση του προηγούμενου, ώστε να αντιμετωπισθούν αποτελεσματικότερα οι σοβαρές μορφές εκδήλωσης ρατσιστικών και ξενόφοβων συμπεριφορών.

5. Με τον παρόντα νόμο θεσπίζεται το γενικό πλαίσιο ρύθμισης για την καταπολέμηση ορισμένων μορφών και εκδηλώσεων ρατσισμού και ξενοφοβίας μέσω του ποινικού δικαίου σύμφωνα με την Απόφαση - πλαίσιο 2008/913/ΔΕΥ του Συμβουλίου της ΕΕ της 28ης Νοεμβρίου 2008, η οποία βασίζεται στην προίσχυσασα Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση και ιδίως στα άρθρα 29, 31 και 34 παρ. 2 στοιχ. β' (ήδη άρθρα 67 παρ. 3 και 83 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης), ώστε να εξασφαλιστεί μεγαλύτερη προσέγγιση του ποινικού δικαίου των κρατών-μελών αναφορικά με την αποτελεσματικότερη καταπολέμηση των εκδηλώσεων ρατσισμού και της ξενοφοβίας, καθώς και των εγκλημάτων που τελούνται με τέτοια κίνητρα. Ο νόμος αυτός βασίζεται επίσης και στην από 7 Μαρτίου 1966 Διεθνή Σύμβαση «περί καταργήσεως πάσης μορφής φυλετικών διακρίσεων» που κυρώθηκε με το ν.δ. 494/1970 και οι επιταγές της οποίας είχαν υλοποιηθεί με τον ν. 927/1979 που καταργείται από τον παρόντα νόμο.

6. Κάθε προσπάθεια ποινικοποίησης των εκδηλώσεων ρατσισμού και ξενοφοβίας ενέχει τον κίνδυνο προσβολής του ατομικού δικαιώματος της ελευθερίας της έκφρασης (βλ. άρθρο 10 της ΕΣΔΑ και άρθρα 14-16 του Συντάγματος), γι' αυτό και το περιεχόμενο των σχετικών ποινικών τυποποιήσεων συναντά τα όριά του στα άρθρα 10 παρ. 2, 14 και 17 της ΕΣΔΑ, στα άρθρα 19 παράγραφοι 2, 3 και 21 του Διεθνούς Συμφώνου του ΟΗΕ για τα ατομικά και πολιτικά δικαιώματα και στα άρθρα 5 παράγραφοι 1, 2, 16 παρ. 1 εδ. 2 και 25 παρ. 3 του Συντάγματος. Κατά συνέπεια, πρέπει να αποφεύγεται η ποινική απαξίωση εκδηλώσεων που θεωρούνται εντελώς απρόσφορες να οδηγήσουν στη θυματοποίηση συγκεκριμένης ομάδας ή προσώπου εξαιτίας των φυσικών και πολιτισμικών χαρακτηριστικών τους ή του γενετήσιου-σεξουαλικού προσανατολισμού τους. Σύμφωνα με τα παραπάνω, κατά τη μεταφορά της προκειμένης απόφασης-πλαίσιο αποδόθηκε πρωταρχική σημασία στην προσφορότητα κάθε συγκεκριμένης εκδήλωσης να παράγει άμεσο και επικείμενο κίνδυνο τόσο συνολικά για την ειρηνική και ομαλή κοινωνική συμβίωση (δημόσια τάξη) όσο και ειδικότερα για τα δικαιώματα της ομάδας ή του προσώπου κατά των οποίων στρέφεται.

7. Με τις ρυθμίσεις του παρόντος νόμου δημιουργείται ένα σύγχρονο και αποτελεσματικό θεσμικό πλαίσιο για την καταπολέμηση των εκδηλώσεων ρατσισμού και της ξενοφοβίας, καθώς και των εγκλημάτων που τελούνται με τέτοια κίνητρα, καλύπτοντας συγκεκριμένες και ειδικότερες πτυχές του θέματος, εισάγοντας νομικά μέσα προστασίας και προβλέποντας αναλογικές και αποτελεσματικές κυρώσεις. Ειδικότερα:

α. Εξασφαλίζεται ότι η διερεύνηση και ποινική δίωξη των εγκλημάτων ρατσισμού και ξενοφοβίας γίνεται αυτεπάγγελα και δεν εξαρτάται από αναφορές ή καταγγελίες των θυμάτων, τα οποία είναι συχνά ιδιαίτερος ευά-

λωτα και διστάζουν να κινήσουν δικαστικές διαδικασίες.

β. Θεσπίζεται η διοικητική ευθύνη των νομικών προσώπων που εμπλέκονται με οποιοδήποτε τρόπο σε εκδηλώσεις ρατσισμού και ξενοφοβίας ή στη διάπραξη εγκλημάτων με τέτοια κίνητρα.

γ. Επεκτείνεται η προστασία και σε ομάδες ή πρόσωπα που δεν προσδιορίζονται μόνο με βάση τη φυλή, το χρώμα, τη θρησκεία, τις γενεαλογικές καταβολές, την εθνική ή εθνοτική καταγωγή τους αλλά και τον γενετήσιο-σεξουαλικό τους προσανατολισμό. Επίσης, εκτός από τις προσβολές εναντίον ομάδων ή προσώπων αξιόποινες θεωρούνται και οι ρατσιστικές και ξενοφοβικές εκδηλώσεις που στρέφονται κατά πραγμάτων (κινητών ή ακινήτων), τα οποία χρησιμοποιούνται κυρίως από τις παραπάνω ομάδες ή πρόσωπα (όπως π.χ. θρησκευτικά αντικείμενα, εθνικά σύμβολα, οίκοι λατρείας, χώροι διαμονής, εκπαίδευσης, ψυχαγωγίας, κλπ.).

δ. Για τα εγκλήματα που αναφέρονται στο άρθρο 1 παρ. 1 στοιχεία γ' και δ' της απόφασης – πλαίσιο απαιτείται η ύπαρξη αμετάκλητης απόφασης είτε ελληνικού είτε διεθνούς δικαστηρίου ή απόφαση της Βουλής των Ελλήνων.

Β'. Ειδικό μέρος

1. Στο άρθρο 1 αναφέρεται ο σκοπός του νόμου, που είναι η καταπολέμηση ιδιαίτερα σοβαρών εκδηλώσεων ρατσισμού και ξενοφοβίας, σύμφωνα με την Απόφαση-Πλαίσιο 2008/913/ΔΕΥ του Συμβουλίου της ΕΕ της 28ης Νοεμβρίου 2008. Παράλληλα με το ίδιο άρθρο ορίζεται ότι η Ελληνική Πολιτεία στο πλαίσιο της καταπολέμησης, μέσω του ποινικού δικαίου, των ιδιαίτερα σοβαρών εκδηλώσεων ρατσισμού και ξενοφοβίας, σέβεται απολύτως τα θεμελιώδη δικαιώματα και αρχές που αναγνωρίζονται από τις διεθνείς συνθήκες και λαμβάνει κάθε αναγκαίο και ανάλογο μέτρο για την αντιμετώπιση του ρατσισμού και της ξενοφοβίας.

2. Με το άρθρο 2 ορίζονται οι προϋποθέσεις για την ποινική αξιολόγηση των εκδηλώσεων ρατσισμού και ξενοφοβίας, όταν στρέφονται όχι μόνο εναντίον ομάδων ή προσώπου, που διακρίνονται εξαιτίας των φυσικών και πολιτισμικών χαρακτηριστικών τους ή του γενετήσιου-σεξουαλικού προσανατολισμού τους, αλλά και εναντίον των πραγμάτων (κινητών ή ακινήτων), που χρησιμοποιούν κυρίως αυτές οι ομάδες ή πρόσωπα (θρησκευτικά αντικείμενα, εθνικά σύμβολα, οίκοι λατρείας, χώροι διαμονής, εκπαίδευσης, ψυχαγωγίας, κλπ.). Δεν αρκεί η απλή αφηρημένη πιθανολόγηση της έκθεσης σε κίνδυνο μιας ομάδας, ενός προσώπου ή πράγματος αλλά απαιτείται να εκτιμάται κάθε φορά η προσφορότητα του συγκεκριμένου κινδύνου, λαμβάνοντας υπόψη τόσο τις ειδικότερες συνθήκες και περιστάσεις μέσα στις οποίες εκδηλώνεται η υπό κρίση συμπεριφορά, όσο και την ενδεχόμενη προσβολή των γενικότερων συνθηκών που εξασφαλίζουν την ειρηνική και ομαλή κοινωνική συμβίωση (δημόσια τάξη). Εξάλλου, κρίνεται σκόπιμο να διατηρηθεί η προβλεπόμενη στον καταργούμενο ν. 927/1979 ποινική απαξία της ομαδικής εκδήλωσης ξενόφοβων και ρατσιστικών συμπεριφορών είτε με τη σύσταση είτε με τη συμμετοχή σε ενώσεις προσώπων οποιασδήποτε μορφής που επιδιώκουν συστηματικά την τέλεση τέτοιων πράξεων.

3. Στο άρθρο 3 προβλέπεται ειδικότερα η ποινικοποίηση των ξενόφοβων και ρατσιστικών συμπεριφορών που εκδηλώνονται με αφορμή τον εγκλημασμό ή την άρνηση

ή την εκμηδένιση της σημασίας των εγκλημάτων γενοκτονίας, των εγκλημάτων κατά της ανθρωπότητας και των εγκλημάτων πολέμου, όπως αυτά ορίζονται στα άρθρα 6, 7 και 8 του Καταστατικού του Διεθνούς Ποινικού Δικαστηρίου, το οποίο έχει κυρωθεί με το ν. 3003/2002, ή στο άρθρο 6 του Καταστατικού του Διεθνούς Στρατοδικείου που προσαρτάται στη Συμφωνία του Λονδίνου της 8ης Αυγούστου 1945, εφόσον θεωρούνται πρόσφορες να οδηγήσουν στη θυματοποίηση ομάδων ή προσώπων σύμφωνα με τις προϋποθέσεις του άρθρου 3. Η ποινική απαξία των συγκεκριμένων συμπεριφορών συνίσταται στην κακόβουλη άρνηση ή εκμηδένιση ιστορικών γεγονότων κατά τρόπο που να θίγεται η δημόσια τάξη, χωρίς, σε καμία περίπτωση, να επιδιώκεται η απαγόρευση ή ιδεολογική χειραγώγηση της επιστημονικής έρευνας. Γι' αυτό άλλωστε οι πράξεις αυτές τιμωρούνται μόνον εφόσον έχουν διαπιστωθεί ή αναγνωρισθεί ως εγκλήματα με αμετάκλητη απόφαση ελληνικού ή διεθνούς δικαστηρίου ή με απόφαση της Βουλής των Ελλήνων.

4. Το άρθρο 4 προβλέπει την επιβολή αυστηρών διοικητικών κυρώσεων σε βάρος νομικών προσώπων που εμπλέκονται σε αδικήματα ρατσισμού και ξενοφοβίας, κατά το πρότυπο μιας σειράς αντίστοιχων ρυθμίσεων που έχουν εισαχθεί τα τελευταία χρόνια στην Ελληνική νομοθεσία σε εκπλήρωση διεθνών συμβατικών μας υποχρεώσεων, όπως το άρθρο 10 του ν. 3560/2007 (διαφθορά), το άρθρο 51 του ν. 3691/2008 (ξέπλυμα χρήματος) και κυρίως το άρθρο 41 του ν. 3251/2004 (οργανωμένο έγκλημα, τρομοκρατία).

Όμοια με το τελευταίο, η παρούσα διάταξη δεν περιορίζεται στις πράξεις που τελούνται «προς όφελος» του εμπλεκόμενου νομικού προσώπου (όπως προβλέπεται στην Απόφαση-πλαίσιο), αλλά καλύπτει όλες τις περιπτώσεις αδικημάτων που τελέστηκαν «προς όφελος ή για λογαριασμό» νομικού προσώπου από φυσικό πρόσωπο που κατέχει διευθυντική θέση εντός αυτού ή κατέστησαν δυνατές από έλλειψη εποπτείας ή ελέγχου ενός τέτοιου προσώπου, ανεξαρτήτως δηλαδή της ύπαρξης σκοπού προσπορισμού οποιουδήποτε οφέλους υπέρ του νομικού προσώπου. Οι διοικητικές κυρώσεις επιβάλλονται με απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, μετά από γνώμη της Εθνικής Επιτροπής για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου, που ιδρύθηκε με το ν. 2667/1998 (Α' 281).

Μπορούν δε, να είναι πρόστιμο από 15.000 έως 300.000 ευρώ και σε περίπτωση υποτροπής: i) ανάκληση ή αναστολή της άδειας λειτουργίας του για χρονικό διάστημα από έναν έως έξι μήνες ή απαγόρευση άσκησης της επιχειρηματικής δραστηριότητας για το ίδιο χρονικό διάστημα, ii) αποκλεισμός από δημόσιες παροχές, ενισχύσεις, επιδοτήσεις ή αναθέσεις έργων και υπηρεσιών, για το ίδιο χρονικό διάστημα. Καμιά κύρωση δεν επιβάλλεται χωρίς προηγούμενη κλήτευση των νομίμων εκπροσώπων του νομικού προσώπου προς παροχή εξηγήσεων στις αρμόδιες υπηρεσίες του Υπουργείου Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και εφαρμόζονται κατά τα λοιπά οι διατάξεις των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 6 του ν. 2690/1999 (Κώδικας Διοικητικής Διαδικασίας, Α' 45).

Περαιτέρω, εάν η πράξη φέρεται ότι τελέστηκε σε εκπομπή ραδιοφωνική ή τηλεοπτική, οι κυρώσεις που προβλέπονται από το παρόν άρθρο επιβάλλονται από το ΕΣΡ, προς το οποίο διαβιβάζεται υποχρεωτικά ο φάκελος από τον Υπουργό Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Αν-

θρωπίνων Δικαιωμάτων, διότι τούτο ορίζεται ρητώς στη διάταξη του άρθρου 15 παρ. 2 του Συντάγματος.

Για την επιβολή των διοικητικών κυρώσεων και για την επιμέτρηση των κυρώσεων αυτών λαμβάνονται υπόψη ιδίως η βαρύτητα της παράβασης, η έκταση της βλάβης που αυτή προκάλεσε, ο βαθμός και η ένταση της υπαιτιότητας και η οικονομική κατάσταση του νομικού προσώπου, οι κοινωνικές περιστάσεις, καθώς και η τυχόν υποτροπή του, ενώ, εξάλλου η εφαρμογή των διατάξεων των προηγούμενων παραγράφων είναι ανεξάρτητη από την αστική, πειθαρχική ή ποινική ευθύνη των αναφερομένων σ' αυτές φυσικών προσώπων.

Τέλος, ότι οι πιο πάνω διατάξεις δεν εφαρμόζονται στα κρατικά όργανα και τους φορείς δημόσιας εξουσίας, καθώς και στους διεθνείς οργανισμούς δημοσίου δικαίου.

5. Με το άρθρο 5 τροποποιείται το άρθρο 79 του Ποινικού Κώδικα και ορίζεται ότι για την επιμέτρηση της ποινής σε αυτόν που καταδικάζεται, συνιστά επιβαρυντική περίπτωση η τέλεση της πράξης λόγω μίσους κατά ομάδας προσώπων ή προσώπου, που προσδιορίζονται με βάση τη φυλή, το χρώμα, τη θρησκεία, τις γενεαλογικές κα-

ταβολές, την εθνική ή εθνοτική καταγωγή ή τον σεξουαλικό προσανατολισμό.

6. Με το άρθρο 6 καταργούνται ο προγενέστερος ν. 927/1979, όπως ίσχυε μέχρι σήμερα, καθώς και το άρθρο 39 παρ. 3 του ν. 2910/2001.

7. Τέλος, με το άρθρο 7 καθορίζεται η έναρξη ισχύος του νόμου από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Αθήνα, 16 Νοεμβρίου 2011

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ
ΚΑΙ ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ,
ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ
ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ

Ευάγ. Βενιζέλος

Μ. Παπαϊωάννου

**Τροποποιούμενες και καταργούμενες διατάξεις
με το Σχέδιο Νόμου «Καταπολέμηση εκδηλώσεων ρατσισμού και ξενοφοβίας»**

1. Με το άρθρο 5 αντικαθίσταται το τελευταίο εδάφιο της παραγράφου 3 του άρθρου 79 του Π.Κ., όπως προστέθηκε με την παρ. 1 του άρθρου 23 του ν. 3719/2008 (Α' 241), που ορίζει τα εξής:

«Η τέλεση της πράξης από μίσος εθνικό, φυλετικό, θρησκευτικό ή μίσος λόγω διαφορετικού γενετήσιου προσανατολισμού κατά του παθόντος συνιστά επιβαρυντική περίπτωση».

2. Με το άρθρο 6 καταργείται ο ν. 927/1979 (Α' 139) , που ορίζει τα εξής:

«Νόμος 927 της 25/28.6.1979: Περί κολασμού πράξεων ή ενεργειών αποσκοπούσων εις φυλετικές διακρίσεις (Α' 139).

***ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ: Με το άρθρο 24 του ν. 1419/1984 (ΦΕΚ Α' 28) όπου στον παρόντα νόμο αναφέρεται η φυλετική ή εθνική καταγωγή προστίθεται και η περίπτωση "του θρησκευάματος".

Άρθρον 1.

1. Οστις δημοσίως, είτε προφορικώς είτε διά του τύπου ή διά γραπτών κειμένων ή εικονογραφήσεων ή παντός ετέρου μέσου εκ προθέσεως προτρέπει εις πράξεις ή ενεργείας δυναμένας να προκαλέσουν διακρίσεις, μίσος ή βίαν κατά προσώπων ή ομάδος προσώπων εκ μόνου του λόγου της φυλετικής ή εθνικής καταγωγής των, τιμωρείται με φυλάκισιν μέχρι δύο ετών ή με χρηματικήν ποινήν ή και διά αμφοτέρων των ποινών τούτων.

2. Διά των εν παρ. 1 ποινών τιμωρείται και όστις συνιστά ή συμμετέχει εις οργανώσεις, αι οποίαι επιδιώκουν οργανωμένην προπαγάνδαν ή δραστηριότητας πάσης μορφής τεινούσας εις φυλετικές διακρίσεις.

Άρθρον 2.

Οστις δημοσίως, είτε προφορικώς είτε διά του τύπου ή διά γραπτών κειμένων ή εικονογραφήσεων ή παντός ετέρου μέσου, εκφράζει ιδέας προσβλητικής κατά προσώπου ή ομάδος προσώπων λόγω της φυλετικής ή εθνικής καταγωγής των, τιμωρείται με φυλάκισιν μέχρις ενός έτους ή χρηματικήν ποινήν ή και διά αμφοτέρων των ποινών τούτων.

Άρθρον 3.

*** Το άρθρο 3 ΚΑΤΑΡΓΗΘΗΚΕ με το άρθρο 16 παρ.2 Ν.3304/2005, ΦΕΚ Α' 16/27.01.2005.

Άρθρον 4.

***Το άρθρο 4 ΚΑΤΑΡΓΗΘΗΚΕ με το άρθρο 72 Ν.2910/2001, ΦΕΚ Α' 91/2.5.2001.

Άρθρον 5.

Η ισχύς του παρόντος άρχεται από της δημοσιεύσεώς του διά της Εφημερίδος της Κυβερνήσεως».

3. Με το άρθρο 6 καταργείται το άρθρο 39 παράγραφος 4 του ν. 2910/2001 (Α' 91), που ορίζει τα εξής:

«4. Οι πράξεις που περιγράφονται στα άρθρα 1 έως 3 του Ν. 927/1979 (ΦΕΚ Α' 139) διώκονται αυτεπαγγέλτως».

ΣΧΕΔΙΟ ΝΟΜΟΥ

Καταπολέμηση εκδηλώσεων ρατσισμού και ξενοφοβίας

Άρθρο 1 Σκοπός

1. Σκοπός του νόμου είναι η καταπολέμηση ιδιαίτερα σοβαρών εκδηλώσεων ρατσισμού και ξενοφοβίας, που αντίκεινται ευθέως στις αρχές της ελευθερίας, του σεβασμού των δικαιωμάτων του ανθρώπου, των θεμελιωδών ελευθεριών, καθώς και του κράτους δικαίου και μπορούν να διασαλεύσουν άμεσα την κοινωνική ειρήνη.

2. Για την εκπλήρωση του ανωτέρω σκοπού, μέσω του ποινικού δικαίου, λαμβάνεται κάθε αναγκαίο και ανάλογο μέτρο, σύμφωνα με την Απόφαση - Πλαίσιο 2008/913/ΔΕΥ του Συμβουλίου της ΕΕ της 28ης Νοεμβρίου 2008 (η οποία έχει δημοσιευθεί στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης με στοιχεία L 328/55) και με σεβασμό στα θεμελιώδη δικαιώματα που αναγνωρίζονται από την Ευρωπαϊκή Σύμβαση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, το Διεθνές Σύμφωνο για τα Ατομικά και Πολιτικά Δικαιώματα και το Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

3. Οι διατάξεις του νόμου αυτού δεν συνεπάγονται μεταβολή της υποχρέωσης της Ελληνικής Πολιτείας για σεβασμό των θεμελιωδών αρχών και ατομικών δικαιωμάτων, στα οποία συμπεριλαμβάνονται η ελευθερία της έκφρασης, η ελευθερία του τύπου, καθώς και η ελευθερία του συνεταιρίζεσθαι.

Άρθρο 2 Δημόσια υποκίνηση θίας ή μίσους

1. Όποιος με πρόθεση, δημόσια, είτε προφορικά είτε διά του τύπου, μέσω του διαδικτύου ή με οποιοδήποτε άλλο μέσο ή τρόπο, παροτρύνει, προκαλεί ή διεγείρει σε βιαιοπραγίες ή μίσος, κατά ομάδας προσώπων ή προσώπου, που προσδιορίζονται με βάση τη φυλή, το χρώμα, τη θρησκεία, τις γενεαλογικές καταβολές, την εθνική ή εθνοτική καταγωγή ή τον σεξουαλικό προσανατολισμό, κατά τρόπο που μπορεί να θέσει σε κίνδυνο τη δημόσια τάξη ή ενέχει απειλή για τη ζωή, την ελευθερία ή τη σωματική ακεραιότητα των ως άνω προσώπων, τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον έξι (6) μηνών έως τριών (3) ετών και χρηματική ποινή τριών χιλιάδων (3.000) έως δέκα χιλιάδων (10.000) ευρώ.

2. Με τις ίδιες ποινές τιμωρείται όποιος με πρόθεση, και με τα μέσα και τους τρόπους που αναφέρονται στην παράγραφο 1, παροτρύνει, προκαλεί ή διεγείρει σε βιαιοπραγίες κατά πραγμάτων που χρησιμοποιούνται κυρίως από τις παραπάνω ομάδες ή πρόσωπα, κατά τρόπο που μπορεί να εκθέσει σε κίνδυνο τη δημόσια τάξη.

3. Αν η πράξη των προηγούμενων παραγράφων είχε ως αποτέλεσμα την τέλεση του εγκλήματος, επιβάλλεται φυλάκιση τουλάχιστον ενός (1) έτους και χρηματική ποινή έξι χιλιάδων (6.000) έως είκοσι χιλιάδων (20.000) ευρώ, αν η πράξη δεν τιμωρείται βαρύτερα με άλλη διάταξη.

4. Όποιος συνιστά ή συμμετέχει σε ένωση προσώπων οποιασδήποτε μορφής που επιδιώκει συστηματικά την τέλεση των πράξεων των παραγράφων 1 και 2 τιμωρείται με φυλάκιση έως δύο (2) έτη, αν η πράξη δεν τιμωρείται βαρύτερα με άλλη διάταξη.

5. Η τέλεση πράξης των προηγούμενων παραγράφων από δημόσιο λειτουργό ή υπάλληλο κατά την άσκηση των ανατεθειμένων σε αυτούς καθηκόντων συνιστά επιβαρυντική περίπτωση. Τιμωρείται και πειθαρχικά κατά το πειθαρχικό δίκαιο που διέπει το ως άνω πρόσωπο.

Άρθρο 3 Δημόσιος εγκωμιασμός, άρνηση ή εκμηδένιση εγκλημάτων

1. Όποιος με πρόθεση, δημόσια, είτε προφορικά είτε διά του τύπου, μέσω του διαδικτύου ή με οποιοδήποτε άλλο μέσο ή τρόπο, εγκωμιάζει, αρνείται ή εκμηδενίζει τη σημασία εγκλημάτων γενοκτονίας, εγκλημάτων κατά της ανθρωπότητας και εγκλημάτων πολέμου, όπως αυτά ορίζονται στα άρθρα 6, 7 και 8 του Καταστατικού του Διεθνούς Ποινικού Δικαστηρίου που κυρώθηκε με το ν. 3003/2002 (Α' 75) ή των εγκλημάτων που ορίζονται στο άρθρο 6 του Καταστατικού του Διεθνούς Στρατοδικείου που προσαρτάται στη Συμφωνία του Λονδίνου της 8ης Αυγούστου 1945 και η πράξη αυτή στρέφεται κατά ομάδας προσώπων που προσδιορίζεται με βάση τη φυλή, το χρώμα, τη θρησκεία, την εθνική ή εθνοτική καταγωγή ή το σεξουαλικό προσανατολισμό, κατά τρόπο που μπορεί να διεγείρει σε βιαιοπραγίες ή μίσος κατά μιας τέτοιας ομάδας ή μέλους της, τιμωρείται με φυλάκιση έως τρία (3) έτη και χρηματική ποινή τριών χιλιάδων (3.000) έως δέκα χιλιάδων (10.000) ευρώ.

2. Για την εφαρμογή της προηγούμενης παραγράφου απαιτείται τα εγκλήματα αυτά να έχουν διαπιστωθεί ή αναγνωρισθεί με αμετάκλητη απόφαση ελληνικού ή διεθνούς δικαστηρίου ή με απόφαση της Βουλής των Ελλήνων.

3. Η τέλεση πράξης της παραγράφου 1 από δημόσιο λειτουργό ή υπάλληλο κατά την άσκηση των ανατεθειμένων σε αυτούς καθηκόντων συνιστά επιβαρυντική περίπτωση. Τιμωρείται και πειθαρχικά κατά το πειθαρχικό δίκαιο που διέπει το ως άνω πρόσωπο.

Άρθρο 4 Ευθύνη νομικών προσώπων

1. Αν κάποια από τις αξιόποινες πράξεις του παρόντος νόμου τελέσθηκε προς όφελος ή για λογαριασμό νομικού προσώπου, από φυσικό πρόσωπο που ενεργεί είτε ατομικά είτε ως μέλος οργάνου του νομικού προσώπου και κατέχει διευθυντική θέση σε αυτό με βάση εξουσία εκπροσώπησης του ή εξουσιοδότηση για τη λήψη αποφάσεων για λογαριασμό του, επιβάλλεται στο νομικό πρόσωπο, διοικητικό πρόστιμο από δεκαπέντε χιλιάδες (15.000) έως τριακόσιες χιλιάδες (300.000) ευρώ.

2. Σε περίπτωση υποτροπής, εκ μέρους του ίδιου ή άλλου φυσικού προσώπου με τις παραπάνω ιδιότητες, μπορεί να επιβληθούν επιπρόσθετα στο νομικό πρόσωπο, σωρευτικά ή διαζευκτικά, οι ακόλουθες κυρώσεις:

α) ανάκληση ή αναστολή της άδειας λειτουργίας του για χρονικό διάστημα από έναν έως έξι μήνες ή απαγόρευση άσκησης της επιχειρηματικής δραστηριότητας για το ίδιο χρονικό διάστημα,

β) αποκλεισμός από δημόσιες παροχές, ενισχύσεις, επιδοτήσεις ή αναθέσεις έργων και υπηρεσιών, για το ίδιο χρονικό διάστημα.

3. Όταν η παράλειψη εποπτείας ή ελέγχου από φυσικό πρόσωπο που αναφέρεται στην παράγραφο 1 κατέστησε

δυνατή την τέλεση κάποιας από τις αξιόποινες πράξεις του παρόντος νόμου από πρόσωπο που τελεί υπό την εξουσία του, προς όφελος ή για λογαριασμό νομικού προσώπου, επιβάλλεται στο νομικό πρόσωπο διοικητικό πρόστιμο από πέντε χιλιάδες (5.000) έως πενήντα χιλιάδες (50.000) ευρώ και σε περίπτωση επανάληψης των αξιόποινων πράξεων από το ως άνω φυσικό πρόσωπο μπορεί να επιβληθούν οι κυρώσεις που αναφέρονται στην παράγραφο 2.

4. Με την επιφύλαξη των διατάξεων του άρθρου 15 παράγραφος 2 του Συντάγματος, οι κυρώσεις που προβλέπονται στις προηγούμενες παραγράφους επιβάλλονται με απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, μετά από γνώμη της Εθνικής Επιτροπής για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου, που ιδρύθηκε με το ν. 2667/1998 (Α' 281). Σε περίπτωση άσκησης ποινικής δίωξης για αξιόποινη πράξη του παρόντος νόμου που τελέστηκε από πρόσωπο που αναφέρεται στις παραγράφους 1 έως 3 του παρόντος άρθρου, οι εισαγγελικές αρχές ενημερώνουν αμέσως τον Υπουργό Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και αποστέλλουν σε αυτόν αντίγραφα της δικογραφίας. Ο τελευταίος, με βάση τα έγγραφα αυτά, ζητά τη γνώμη της Εθνικής Επιτροπής για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου, η οποία για τη διερεύνηση της υπόθεσης μπορεί να προβαίνει σε κάθε αναγκαία ενέργεια ζητώντας συνδρομή από οποιαδήποτε δημόσια αρχή. Το πόρισμα της ΕΕΔΑ διαβιβάζεται στον Υπουργό, ο οποίος αποφασίζει για την επιβολή των κυρώσεων.

5. Καμιά κύρωση δεν επιβάλλεται χωρίς προηγούμενη κλήτευση των νομίμων εκπροσώπων του νομικού προσώπου προς παροχή εξηγήσεων στις αρμόδιες υπηρεσίες του Υπουργείου Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων. Η κλήση κοινοποιείται τουλάχιστον δέκα (10) ημέρες πριν από την ημέρα της ακρόασης. Κατά τα λοιπά εφαρμόζονται οι διατάξεις των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 6 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας, που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 2690/1999 (Α' 45).

6. Εάν η πράξη φέρεται ότι τελέστηκε σε εκπομπή ραδιοφωνική ή τηλεοπτική, οι κυρώσεις που προβλέπονται από το παρόν άρθρο επιβάλλονται από το ΕΣΡ, προς το οποίο διαβιβάζεται υποχρεωτικά ο φάκελος από τον Υπουργό Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων.

7. Για την επιβολή των κυρώσεων που προβλέπονται στις προηγούμενες παραγράφους και για την επιμέτρηση των κυρώσεων αυτών λαμβάνονται υπόψη ιδίως η βαρύτητα της παράβασης, η έκταση της βλάβης που αυτή

προκάλεσε, ο βαθμός και η ένταση της υπαιτιότητας και η οικονομική κατάσταση του νομικού προσώπου, οι κοινωνικές περιστάσεις, καθώς και η τυχόν υποτροπή του.

8. Η εφαρμογή των διατάξεων των προηγούμενων παραγράφων είναι ανεξάρτητη από την αστική, πειθαρχική ή ποινική ευθύνη των αναφερομένων σε αυτές φυσικών προσώπων.

9. Οι διατάξεις των προηγούμενων παραγράφων δεν εφαρμόζονται στα κρατικά όργανα και τους φορείς δημόσιας εξουσίας και τους διεθνείς οργανισμούς δημοσίου δικαίου.

Άρθρο 5 **Επιβαρυντική περίπτωση**

Το τελευταίο εδάφιο της παραγράφου 3 του άρθρου 79 ΠΚ, όπως προστέθηκε με την παρ. 1 του άρθρου 23 του ν. 3719/2008 (Α' 241) αντικαθίσταται ως εξής:

«Η τέλεση της πράξης λόγω μίσους κατά ομάδας προσώπων ή προσώπου, που προσδιορίζονται με βάση τη φυλή, το χρώμα, τη θρησκεία, τις γενεαλογικές καταβολές, την εθνική ή εθνοτική καταγωγή ή το σεξουαλικό προσανατολισμό συνιστά επιβαρυντική περίπτωση.»

Άρθρο 6 **Καταργούμενες διατάξεις**

Με την έναρξη ισχύος του νόμου αυτού καταργείται ο ν. 927/1979 (Α' 139) και το άρθρο 39 παρ. 4 του ν. 2910/2001 (Α' 91).

Άρθρο 7 **Έναρξη ισχύος**

Η ισχύς του νόμου αυτού αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Αθήνα, 16 Νοεμβρίου 2011

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ ΚΑΙ ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ	ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ, ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ
---	---

Ευάγ. Βενιζέλος

Μ. Παπαϊωάννου

Αριθμ. 179/18/2011

ΕΚΘΕΣΗ

Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους
(άρθρο 75 παρ. 1 του Συντάγματος)

**επί του σχεδίου νόμου του Υπουργείου Δικαιοσύνης,
Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων «Καταπολέ-
μηση εκδηλώσεων ρατσισμού και ξενοφοβίας»**

Α. Με τις διατάξεις του υπόψη νομοσχεδίου θεσπίζεται το πλαίσιο καταπολέμησης, μέσω του ποινικού δικαίου, των εκδηλώσεων ρατσισμού και ξενοφοβίας, καθώς και των εγκλημάτων που τελούνται με τέτοιου είδους κίνητρα. Ειδικότερα, προβλέπονται, μεταξύ άλλων, τα ακόλουθα:

1. α. Ορίζεται, ως σκοπός του υπό ψήφιση νόμου, η καταπολέμηση ιδιαίτερα σοβαρών εκδηλώσεων ρατσισμού και ξενοφοβίας, που αντίκεινται στα θεμελιώδη δικαιώματα και αρχές.

β. Περαιτέρω, ορίζεται ότι, η εκπλήρωση του ανωτέρω σκοπού, μέσω του ποινικού δικαίου, πραγματοποιείται με τη λήψη κάθε αναγκαίου και αναλόγου μέτρου, σύμφωνα με το Ευρωπαϊκό και Διεθνές Δίκαιο, χωρίς να συνεπάγεται μεταβολή της υποχρέωσης της Ελληνικής Πολιτείας για σεβασμό των θεμελιωδών αρχών και ατομικών δικαιωμάτων. (άρθρο 1)

2. Προσδιορίζονται ποινικές κυρώσεις που επιβάλλονται στις οριζόμενες εκδηλώσεις ρατσισμού και ξενοφοβίας και ειδικότερα:

α. Επιβάλλεται χρηματική ποινή 3.000 ευρώ έως 10.000 ευρώ και φυλάκιση τουλάχιστον 6 μηνών έως 3 ετών σε όποιον, με πρόθεση, δημόσια και με οποιονδήποτε τρόπο (προφορικά, δια του τύπου ή μέσω διαδικτύου κ.λπ.) παροτρύνει, προκαλεί ή διεγείρει βιαιοπραγίες ή μίσος κατά προσώπου ή ομάδας προσώπων ή κατά πραγμάτων που χρησιμοποιούνται κυρίως από αυτούς που προσδιορίζονται βάσει συγκεκριμένων φυλετικών, γενετικών και άλλων χαρακτηριστικών τους (χρώμα, καταγωγή, θρησκεία κ.λπ.), κατά τέτοιο τρόπο που μπορεί να τεθεί σε κίνδυνο η δημόσια τάξη ή να απειλείται η ζωή των ανθρώπων αυτών.

β. Περαιτέρω, καθορίζονται οι ποινικές κυρώσεις που επιβάλλονται σε περίπτωση που οι προαναφερόμενες πράξεις είχαν ως αποτέλεσμα την τέλεση εγκλήματος (φυλάκιση τουλάχιστον ενός έτους και χρηματική ποινή από 6.000 έως 20.000 ευρώ).

γ. Παράλληλα, προβλέπεται φυλάκιση μέχρι δύο (2) έτη σε όποιον συνιστά ή συμμετέχει σε ένωση προσώπων οποιασδήποτε μορφής που επιδιώκει συστηματικά την τέλεση των προαναφερομένων πράξεων.

δ. Ορίζεται ότι, η τέλεση πράξης, κατά τα ανωτέρω, από δημόσιο λειτουργό ή υπάλληλο, κατά την άσκηση των καθηκόντων του, συνιστά επιβαρυντική περίπτωση και τιμωρείται πειθαρχικά. (άρθρο 2)

3. α. Προβλέπεται, επίσης, η επιβολή ποινής φυλάκισης μέχρι τρία (3) έτη και χρηματική ποινή 3.000 έως 10.000 ευρώ, σε όποιον με πρόθεση, δημόσια ή με οποιονδήποτε τρόπο, προβαίνει σε πράξη εγκλημασμού, άρνησης ή εκμηδένισης της σημασίας των εγκλημάτων γενοκτονίας, των εγκλημάτων κατά της ανθρωπότητας και των εγκλημάτων πολέμου, όπως αυτά ορίζονται στο Διεθνές Δίκαιο και η πράξη αυτή στρέφεται κατά ομάδας προσώπων που προσδιορίζεται βάσει φυλετικών, εθνο-

λογικών, γενετικών και λοιπών χαρακτηριστικών ώστε να προκληθούν βιαιοπραγίες κατά μιας τέτοιας ομάδας ή μέλους αυτής.

β. Για την εφαρμογή των ανωτέρω ρυθμίσεων, απαιτείται τα εν λόγω εγκλήματα να έχουν διαπιστωθεί ή αναγνωρισθεί με αμετάκλητη απόφαση Ελληνικού ή Διεθνούς Δικαστηρίου ή με απόφαση της Βουλής των Ελλήνων.

γ. Η τέλεση των προαναφερομένων πράξεων από δημόσιο λειτουργό ή υπάλληλο, κατά την άσκηση των καθηκόντων του, συνιστά επιβαρυντική περίπτωση και τιμωρείται πειθαρχικά. (άρθρο 3)

4. Προσδιορίζονται οι διοικητικές κυρώσεις που επιβάλλονται σε βάρος των νομικών προσώπων τα οποία εμπλέκονται στην τέλεση αξιοποιώνων πράξεων, σύμφωνα με τα προαναφερόμενα. Ειδικότερα:

α. Επιβάλλεται διοικητικό πρόστιμο από 15.000 έως 300.000 ευρώ εάν κάποια αξιόποινη, κατά τα ανωτέρω, πράξη τελέστηκε προς όφελος ή για λογαριασμό του νομικού προσώπου ή από φυσικό πρόσωπο που ενεργεί ως μέλος οργάνου του νομικού προσώπου που κατέχει διευθυντική θέση σε αυτό.

Σε περίπτωση υποτροπής μπορεί να επιβληθούν επιπρόσθετα στο νομικό πρόσωπο, σωρευτικά ή διαζευκτικά, οι οριζόμενες κυρώσεις (ανάκληση ή αναστολή της άδειας λειτουργίας του, αποκλεισμός από δημόσιες παροχές, ενισχύσεις κ.λπ.).

β. Όταν οι αξιόποινες πράξεις διαπράττονται από πρόσωπο που τελεί υπό την εξουσία φυσικού προσώπου, που ενεργεί ως μέλος νομικού προσώπου, εξαιτίας παράλειψης εποπτείας ή ελέγχου αυτού και προς όφελος ή για λογαριασμό νομικού προσώπου, επιβάλλεται στο νομικό πρόσωπο διοικητικό πρόστιμο από 5.000 έως 50.000 ευρώ.

Σε περίπτωση επανάληψης των εν λόγω αξιοποιώνων πράξεων επιβάλλονται, επιπρόσθετα, οι προαναφερόμενες κυρώσεις.

γ. Οι ανωτέρω κυρώσεις επιβάλλονται με υπουργική απόφαση μετά από γνώμη της Εθνικής Επιτροπής για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου (ν. 2667/1998), σύμφωνα με την οριζόμενη διαδικασία.

δ. Καμία κύρωση δεν επιβάλλεται χωρίς προηγούμενη κλήτευση των νομίμων εκπροσώπων του νομικού προσώπου για παροχή εξηγήσεων στις αρμόδιες υπηρεσίες του Υπουργείου Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, κατά τα ειδικότερα οριζόμενα.

ε. Σε περίπτωση που η πράξη φέρεται να τελέστηκε σε ραδιοφωνική ή τηλεοπτική εκπομπή, οι προβλεπόμενες κυρώσεις επιβάλλονται από το ΕΣΡ.

ζ. Οι προαναφερόμενες ρυθμίσεις, οι οποίες εφαρμόζονται ανεξάρτητα από την αστική, πειθαρχική ή ποινική ευθύνη των εμπλεκόμενων φυσικών προσώπων, δεν έχουν εφαρμογή στα κρατικά όργανα και στους φορείς δημόσιας εξουσίας και στους διεθνείς οργανισμούς δημοσίου δικαίου. (άρθρο 4)

5. Τροποποιούνται οι διατάξεις του άρθρου 7α του Ποινικού Κώδικα (π.δ. 283/1985 όπως ισχύει) και επαναπροσδιορίζονται οι περιπτώσεις για τη δικαστική επιμέτρηση της ποινής συμπεριλαμβανομένων αξιοποιώνων πράξεων, σύμφωνα με τα προαναφερόμενα στον υπό ψήφιση νόμο, η τέλεση των οποίων συνιστά επιβαρυντική περίπτωση. (άρθρο 5)

6. Παρατίθενται προγενέστερες, συναφείς με τα προτεινόμενα, ρυθμίσεις, οι οποίες καταργούνται. (άρθρο 6)

Β. Από τις προτεινόμενες διατάξεις προκαλούνται τα ακόλουθα οικονομικά αποτελέσματα:

I. Επί του Κρατικού Προϋπολογισμού

Ενδεχόμενη αύξηση των δημοσίων εσόδων, από την είσπραξη των διοικητικών χρηματικών προστίμων, που τυχόν επιβάλλονται σε νομικά πρόσωπα για την τέλεση αξιόποινων πράξεων στις ρητά οριζόμενες περιπτώσεις κατ' εφαρμογή των προτεινομένων ρυθμίσεων, (άρθρο 4)

II. Επί του Κρατικού Προϋπολογισμού και του προϋπολογισμού του ΤΑΧΑΙΚ και των λοιπών φορέων της παρ. 2, του άρθρου 4, του ν. 63/1977 (Ενιαίο Ταμείο Ανεξάρτητα Απασχολούμενων, ΟΓΑ, ΟΑΕΕ κ.λπ.)

Ενδεχόμενη αύξηση δημοσίων εσόδων και των εσόδων των λοιπών φορέων από την είσπραξη των οριζόμενων χρηματικών ποινών και την μετατροπή σε χρηματικές των οριζόμενων ποινών φυλάκισης, που τυχόν επιβάλλονται σε φυσικά πρόσωπα για την τέλεση των αξιόποινων πράξεων, που ορίζονται στον υπό ψήφιση νόμο.
(άρθρα 2 και 3)

Αθήνα, 14 Νοεμβρίου 2011

Ο Γενικός Διευθυντής

Βασίλειος Κατριβέσης

ΕΚΘΕΣΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΣΥΝΕΠΕΙΩΝ ΡΥΘΜΙΣΕΩΝ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ: ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ, ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ: ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ

ΥΠΗΡΕΣΙΑ: ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ

ΘΕΣΗ-ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ: ΑΝΤΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑΣ ΕΦΕΤΩΝ

ΤΗΛΕΦΩΝΟ: 21077.67 540

E-MAIL: ppanagiotopoulos@justice.gov.gr

ΤΙΤΛΟΣ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ ΝΟΜΟΥ

«Καταπολέμηση Εκδηλώσεων Ρατσισμού και Ξενοφοβίας»

ΠΕΡΙΛΗΠΤΙΚΗ ΑΝΑΦΟΡΑ**ΣΤΟ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΣ ΑΞΙΟΛΟΓΟΥΜΕΝΗΣ ΡΥΘΜΙΣΗΣ:**

Το προκείμενο Σχέδιο Νόμου αποσκοπεί στην καταπολέμηση ορισμένων μορφών εκδηλώσεων ρατσισμού και ξενοφοβίας μέσω του ποινικού δικαίου, σύμφωνα με την Απόφαση-Πλαίσιο 2008/913/ΔΕΥ του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης της 28^{ης} Νοεμβρίου 2008, που έχει δημοσιευθεί στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης με στοιχεία L 328/55.

1. Αναγκαιότητα

1.1. Περιγράψτε το πρόβλημα (οικονομικό, κοινωνικό ή άλλο), το οποίο καθιστά αναγκαία την προώθηση και ψήφιση της αξιολογούμενης ρύθμισης.

Αποτελεί σταθερή επιλογή της Ελληνικής δημοκρατικής Πολιτείας η ουσιαστική προώθηση της ισότητας ενώπιον του νόμου και η εξάλειψη κάθε μορφής διακρίσεων. Η επιλογή αυτή έχει ως θεμέλιο το άρθρο 2 του Συντάγματος το οποίο καθιστά πρωταρχική υποχρέωση της Πολιτείας το σεβασμό και την προστασία της αξίας του ανθρώπου και την παρ. 2 του άρθρου 5 του Συντάγματος το οποίο απαγορεύει κάθε διάκριση εθνικότητας, φυλής, γλώσσας και θρησκευτικών ή πολιτικών πεποιθήσεων.

Η Ελλάδα, παράλληλα, συμμετέχει στις προσπάθειες της διεθνούς κοινότητας για την καταπολέμηση του ρατσισμού και της ξενοφοβίας. Ο ρατσισμός και η ξενοφοβία αντίκεινται ευθέως στις αρχές της ελευθερίας, της δημοκρατίας, του σεβασμού των δικαιωμάτων του ανθρώπου και των θεμελιωδών ελευθεριών, καθώς και του κράτους δικαίου, αρχές στις οποίες θεμελιώνεται η Ευρωπαϊκή Ένωση και είναι κοινές στα κράτη μέλη. Ειδικότερα, η ανάγκη καταπολέμησης των εκδηλώσεων ρατσισμού και ξενοφοβίας προκύπτει από την αρχή της απαγόρευσης των διακρίσεων με βάση τα ιδιαίτερα φυσικά και πολιτισμικά χαρακτηριστικά ομάδων ή προσώπων (όπως η φυλή, το χρώμα, η θρησκεία, οι γενεαλογικές καταβολές, η εθνική ή εθνοτική καταγωγή) και θεμελιώνεται στα δικαιώματα της ανθρώπινης ελευθερίας και αξιοπρέπειας και στις αρχές της δίκαιης και ίσης μεταχείρισης, που κατοχυρώνονται σε πολλά διεθνή κείμενα και συμβάσεις.

Έτσι, με το Σχέδιο Νόμου, θεσπίζεται το γενικό πλαίσιο ρύθμισης για την καταπολέμηση ορισμένων μορφών και εκδηλώσεων ρατσισμού και ξενοφοβίας μέσω του ποινικού δικαίου σύμφωνα με την Απόφαση-Πλαίσιο 2008/913/ΔΕΥ του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης της 28^{ης} Νοεμβρίου 2008, ώστε να εξασφαλιστεί μεγαλύτερη προσέγγιση του ποινικού δικαίου των κρατών-μελών αναφορικά με την αποτελεσματικότερη καταπολέμηση των εκδηλώσεων ρατσισμού και της ξενοφοβίας, καθώς και των εγκλημάτων που τελούνται με τέτοια κίνητρα.

1.2. Αναφέρατε τους στόχους που επιδιώκει η αξιολογούμενη ρύθμιση, συμπεριλαμβάνοντας επιπλέον τυχόν ποσοτικά και ποιοτικά στοιχεία των επιδιωκόμενων στόχων και αποτελεσμάτων.

Στόχος του Σχεδίου Νόμου είναι η εναρμόνιση του εσωτερικού δικαίου με την Απόφαση-Πλαίσιο 2008/913/ΔΕΥ του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης της 28^{ης} Νοεμβρίου 2008, για την αποτελεσματικότερη καταπολέμηση των εκδηλώσεων ρατσισμού και της ξενοφοβίας, καθώς και των εγκλημάτων που τελούνται με τέτοια κίνητρα.

1.3. Αναφέρατε αναλυτικά τις κοινωνικές και οικονομικές ομάδες που επηρεάζει άμεσα ή έμμεσα η αξιολογούμενη ρύθμιση και προσδιορίστε το λόγο της επιρροής.

Το προτεινόμενο σχέδιο νόμου αφορά άμεσα όλες τις ομάδες και τα πρόσωπα που προσδιορίζονται με βάση τη φυλή, το χρώμα, τη θρησκεία, τις γενεαλογικές καταβολές, την εθνική ή εθνοτική καταγωγή και τον σεξουαλικό προσανατολισμό.

2. Καταλληλότητα

2.1. Αναφέρατε, εάν υπάρχουν, προηγούμενες προσπάθειες αντιμετώπισης του ίδιου ή παρόμοιου προβλήματος στην Ελλάδα και περιγράψτε αναλυτικά τα επιτυχή και τα προβληματικά σημεία των προσπαθειών αυτών.

Στην ελληνική έννομη τάξη, οι συμπεριφορές που αποβλέπουν σε φυλετικές διακρίσεις είχαν ποινικοποιηθεί, ως ένα βαθμό, από τον ν. 927/1979. Δεδομένου, όμως, ότι ο παραπάνω νόμος έχει εφαρμοστεί ελάχιστα και ήδη κρίνεται ανεπαρκής, ενόψει των σοβαρών προκλήσεων που αντιμετωπίζει σήμερα η χώρα μας κατά τη μετάβασή της σε μια πολυπολιτισμική κοινωνία, όπου η ισότιμη προστασία όλων των ατόμων, ανεξάρτητα από τα ιδιαίτερα φυσικά και πολιτισμικά χαρακτηριστικά τους ή τον γενετήσιο-σεξουαλικό προσανατολισμό τους, προβάλλει ως πρωταρχική υποχρέωση του κράτους. Για το λόγο αυτό θεωρείται επιβεβλημένη η εισαγωγή ενός επικαιροποιημένου και βελτιωμένου νομοθετήματος, σε αντικατάσταση του προηγούμενου, ώστε να αντιμετωπισθούν αποτελεσματικότερα οι σοβαρές μορφές εκδήλωσης ρατσιστικών και ξενόφοβων συμπεριφορών.

2.2. Αναφέρατε τουλάχιστον ένα παράδειγμα αντιμετώπισης του ίδιου ή παρόμοιου προβλήματος σε χώρα της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του ΟΟΣΑ (εφόσον υπάρχει) και αιτιολογήσατε το λόγο για τον οποίο επιλέξατε τη συγκεκριμένη χώρα.

Δεν έχουμε υπόψη μας τέτοιο παράδειγμα.

2.3. Απαριθμήστε αναλυτικά τα διατάγματα και τις κανονιστικές πράξεις που πρέπει να εκδοθούν, προκειμένου να εφαρμοστεί πλήρως η αξιολογούμενη ρύθμιση και περιγράψτε για κάθε μία από αυτές τυχόν θέματα που πρέπει να προσεχθούν κατά την εφαρμογή της.

Δεν προβλέπεται η έκδοση διαταγμάτων και λοιπών κανονιστικών πράξεων.

3. Συνέπειες στην Οικονομία

Οι συνέπειες του σχεδίου νόμου στην οικονομία, δεν μπορούν να προσδιορισθούν επακριβώς, πάντως δύναται να λεχθεί ότι θα υπάρξει ενδεχόμενη αύξηση των εσόδων, από την είσπραξη των διοικητικών προστίμων, που τυχόν επιβληθούν σε νομικά πρόσωπα που εμπλέκονται σε πράξεις στις οποίες αναφέρεται το σχέδιο νόμου. Ακόμη, θα υπάρξει ενδεχόμενη αύξηση των εσόδων, από την είσπραξη των χρηματικών ποινών και την μετατροπή σε χρηματικές των οριζόμενων ποινών φυλάκισης, που τυχόν επιβληθούν σε πρόσωπα, για την τέλεση αξιόποινων πράξεων, που αναφέρονται στο σχέδιο νόμου.

4. Συνέπειες στην κοινωνία, στους πολίτες, στη Δημόσια Διοίκηση και στην απονομή της δικαιοσύνης

Η νέα ρύθμιση αναμένεται να επηρεάσει επωφελώς την κοινωνία, τους πολίτες, τη δημόσια διοίκηση και τη δικαιοσύνη, στο μέτρο που θα ενισχύσει την αμοιβαία εμπιστοσύνη των πολιτών και την εμπιστοσύνη τους προς τους θεσμούς και τη δικαιοσύνη.

5. Διαφάνεια – Κοινωνική Συμμετοχή

Το νομοσχέδιο τέθηκε σε δημόσια διαβούλευση στην οποία συμμετείχαν φυσικά πρόσωπα, με αποστολή ηλεκτρονικών μηνυμάτων. Ακόμη, υπέβαλαν προτάσεις πολλοί φορείς, όπως η Εθνική Επιτροπή για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου, η Πανελλήνια Ομοσπονδία Θρακικών Σωματείων και το Κεντρικό Ισραηλιτικό Συμβούλιο Ελλάδος.

ΕΚΘΕΣΗ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗΣ**ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ:**

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ, ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ

ΤΙΤΛΟΣ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ ΝΟΜΟΥ:

«ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΗ ΕΚΔΗΛΩΣΕΩΝ ΡΑΤΣΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΞΕΝΟΦΟΒΙΑΣ»

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΑΝΑΡΤΗΣΗΣ ΤΟΥ ΠΡΟΣΧΕΔΙΟΥ ΝΟΜΟΥ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ:

Το Σ/Ν αναρτήθηκε σε δημόσια διαβούλευση στις 22.2.2011 με τίτλο « Για την καταπολέμηση ορισμένων μορφών και εκδηλώσεων ρατσισμού και ξеноφοβίας μέσω του ποινικού δικαίου»

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΕΝΑΡΞΗΣ ΤΗΣ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗΣ:

22 Φεβρουαρίου 2011

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΛΗΞΗΣ ΤΗΣ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗΣ:

3 Μαρτίου 2011

ΑΡΙΘΜΟΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ:**ΣΥΝΟΛΙΚΑ:**

773

ΚΑΤ' ΑΡΘΡΟΝ:

469 Σχόλια-Άρθρο 1

53 Σχόλια-Άρθρο 2

116 Σχόλια-Άρθρο 3

54 Σχόλια-Άρθρο 4

16 Σχόλια-Άρθρο 5

11 Σχόλια-Άρθρο 6

14 Σχόλια-Άρθρο 7

9 Σχόλια-Άρθρο 8

7 Σχόλια-Άρθρο 9

24 Σχόλια-Άρθρο 10

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΣΧΟΛΙΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΠΡΟΣΧΕΔΙΟΥ ΝΟΜΟΥ

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΣΧΟΛΙΩΝ ΕΠΙ ΤΗΣ ΑΡΧΗΣ:

Κατά τη διάρκεια της δημόσιας διαβούλευσης, υποβλήθηκαν σχόλια από πολύ μεγάλο αριθμό πολιτών, οι οποίοι στη συντριπτική πλειοψηφία τους τάχθηκαν κατά των ρυθμίσεων του Σχεδίου Νόμου.

Η κριτική των πολιτών εστιάστηκε στον ισχυρισμό ότι η παρούσα νομοθετική πρωτοβουλία ποινικοποιεί ουσιαστικά την ελευθερία έκφρασης και επιστημονικής έρευνας και προσβάλλει ευθέως συνταγματικές διατάξεις, όπως και διατάξεις της ΕΣΔΑ και του ΔΣΑΠΔ.

Ζητήθηκε από πολλά σχόλια πολιτών να αποσυρθεί άμεσα το Σχέδιο Νόμου και να αποφασίσει ο λαός με δημοψήφισμα.

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΣΧΟΛΙΩΝ ΚΑΤ' ΑΡΘΡΟ:

ΣΧΟΛΙΑ ΕΠΙ ΤΩΝ ΑΡΘΡΩΝ 1 ΚΑΙ 2

Αναφέρεται στα σχόλια ότι οι ορισμοί είναι ελλιπείς και ότι η έννοια «εχθροπάθεια» (η οποία δεν έχει επαρκώς εξειδικευθεί νομολογιακά, ως απαντώμενη μόνο στο άρθρο 196 του ΠΚ, που δεν έχει τύχει μεγάλης εφαρμογής) πρέπει να νοηθεί ως καλλιέργεια φυλετικού μίσους, μισαλλοδοξία και να αποτυπωθεί στο Σ/Ν με τον όρο «μίσος». Επίσης ότι ο όρος «θρησκεία» είναι στενότερος του χρησιμοποιούμενου στο άρθρο 13 παρ. 2 του Συντάγματος, θα έπρεπε δε να περιλαμβάνει το σύνολο των θρησκευτικών δογμάτων όλων των αναγνωρισμένων στην Ελλάδα θρησκειών, καθώς και την άρνηση της θρησκείας συνολικά ή δογμάτων αυτής.

Ακόμη, αναφέρθηκε ότι στις κατηγορίες του προκείμενου άρθρου πρέπει να προστεθούν και η «αναπηρία» και «ηλικία» (που περιλαμβάνονται στο ν. 3304/2005 περί ίσης μεταχείρισης).

Πολλά σχόλια προέβλεπαν το επιχείρημα ότι με το άρθρο αυτό απαγορεύεται η «εξωτερίκευση αισθημάτων μίσους και αντιπαλότητας», γεγονός που κατά την άποψή τους ποινικοποιεί την απλή έκφραση αισθημάτων, καθιστώντας την προτεινόμενη διάταξη ιδιαίτερα ανελεύθερη πρόταση.

ΣΧΟΛΙΑ ΕΠΙ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 3

Υποστηρίχθηκε ότι με το προκείμενο άρθρο ουσιαστικά ποινικοποιείται η απλή έκφραση γνώμης, όπερ, κατά τη συντριπτική μερίδα των σχολίων συνιστά οπισθοδρόμηση για το κράτος δικαίου. Εν τούτοις, υπήρξαν και σχόλια για καλύτερη νομοτεχνική διατύπωση του άρθρου.

Πολλά σχόλια αναφέρθηκαν στο κριτήριο του «γενετήσιου προσανατολισμού» και υποστήριξαν ότι το κριτήριο αυτό είναι αλυσιτελές και άστοχο, καθόσον οι διεθνείς συμβάσεις προστατεύουν αποκλειστικά και μόνον άτομα τα οποία ανήκουν σε εθνικές μειονότητες ή εθνοτικές ομάδες και προσδιορίζονται βάσει φυλής, γλώσσας, θρησκείας. Ενώ, ο γενετήσιος προσανατολισμός αφορά κάθε άτομο μεμονωμένα και αποτελεί στοιχείο της προσωπικής, ιδιωτικής ζωής του, το οποίο δεν χρήζει προστασίας. Προτάθηκε δε, όπως ο όρος «γενετήσιος προσανατολισμός» αντικατασταθεί με τον όρο «σεξουαλικός προσανατολισμός».

ΣΧΟΛΙΑ ΕΠΙ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 4

Αναφέρθηκε ότι δεν είναι σωστή η ρύθμιση του Σ/Ν, ότι για την εφαρμογή του άρθρου 4 «απαιτείται τα εγκλήματα αυτά να έχουν αναγνωρισθεί με αμετάκλητη απόφαση ελληνικού ή διεθνούς δικαστηρίου», δεδομένου ότι είναι μάλλον απίθανο να έχει υπάρξει τέτοια αναγνώριση υπό της νομολογίας, και προτείνεται όπως η σχετική ρύθμιση αντικατασταθεί με την εξής: «Εγκλήματα γενοκτονίας είναι πρωτίστως όσα έχουν αναγνωρισθεί ως τέτοια από τη Βουλή των Ελλήνων», η οποία προστατεύει τα μάλλα την Ελληνική πολιτεία.

ΣΧΟΛΙΑ ΕΠΙ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 5

Υπό πολλών σχολίων προτάθηκε όπως καταργηθεί το άρθρο 5 του Σ/Ν, αφού οι ρυθμίσεις του καλύπτονται απόλυτα από τις γενικές ρυθμίσεις των άρθρων 5 επ. του ΠΚ.

ΣΧΟΛΙΑ ΕΠΙ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 6

Εκφράστηκαν ζωηρές αντιρρήσεις ως προς την προκείμενη ρύθμιση, για την δυνατότητα δηλαδή επιβολής διοικητικών προστίμων σε βάρος νομικών προσώπων.

ΣΧΟΛΙΑ ΕΠΙ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 7

Δεν εισφέρθηκε άξιο λόγου σχόλιο για το εν λόγω άρθρο.

ΣΧΟΛΙΑ ΕΠΙ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 8

Αναφέρθηκε ότι η διάταξη χρήζει συσταλτικής ερμηνείας, ώστε να μη δοθούν και άλλες εξουσίες στις Μ.Κ.Ο. Ενώ άλλα σχόλια, εκ διαμέτρου αντίθετα, υποστήριξαν ότι ο περιορισμός μόνο σε νομικά πρόσωπα ή ενώσεις προσώπων που περιλαμβάνονται οπωσδήποτε σε συμβουλευτικό καθεστώς στον κατάλογο ECOSOC του ΟΗΕ, είναι άδικος και υπερβολικός, αφού και στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου δεν τίθεται τέτοιος περιορισμός.

ΣΧΟΛΙΑ ΕΠΙ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 9

Τα σχόλια διαφωνούν και για την έναρξη ισχύος του νόμου και υποστηρίζουν ότι ο καταργούμενος με το εν λόγω άρθρο ν. 927/1979 ήταν πολύ καλύτερος και σοβαρότερος.

Με βάση τα σχόλια αυτά της διαβούλευσης, το Υπουργείο Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων:

α) απάλειψε το άρθρο 2 του Σ/Ν, όπως είχε τεθεί στη διαβούλευση, όπου αναφέρονταν οι έννοιες των όρων «εχθροπάθεια» και «θρησκεία». Και ο μεν όρος «εχθροπάθεια» αντικαταστάθηκε στις αντικειμενικές υποστάσεις των εγκλημάτων με τον όρο «μίσος», ο δε όρος «θρησκεία» κρίθηκε ότι αποτελεί αρκούντως γνωστή έννοια, ώστε να μην χρειάζεται ορισμό.

β) προέβη σε αναδιατύπωση του άρθρου 3, που αναφέρεται στη δημόσια υποκίνηση βίας ή μίσους, όπου και αντικατέστησε τον όρο «γενετήσιος προσανατολισμός» με τον όρο «σεξουαλικός προσανατολισμός». Το εν λόγω κριτήριο, παρά τα αντίθετα σχόλια της διαβούλευσης, προκύπτει από την παρ. 10 του προοιμίου της απόφασης-πλαίσιο 2008/913/ΔΕΥ, όταν σε αυτήν αναφέρεται ότι η παρούσα απόφαση-πλαίσιο δεν εμποδίζει κράτος μέλος να θεσπίζει διατάξεις εθνικού δικαίου και να προστατεύει και άλλες ομάδες που προσδιορίζονται βάσει άλλων κριτηρίων εκτός από εκείνα της φυλής, του χρώματος, της θρησκείας, των γενετικών καταβολών ή της εθνικής ή εθνοτικής καταγωγής, όπως είναι αυτά της κοινωνικής θέσης ή των πολιτικών πεποιθήσεων.

γ) διατρανώνει ότι με τις διατάξεις του Σ/Ν δεν τιμωρείται η απλή έκφραση γνώμης, όπως από πολλά σχόλια αναφέρθηκε στη διαβούλευση. Ούτε καν απόψεις που είναι απροκάλυπτα ρατσιστικές ή ξενοφοβικές. Ο καθένας μπορεί να λέει ό,τι θέλει, στο μέτρο που του επιτρέπει το Σύνταγμα και η ΕΣΔΑ και εφόσον η συμπεριφορά του δεν μπορεί να οδηγήσει στη θυματοποίηση συγκεκριμένης ομάδας ή προσώπου. Η προστασία του δικαιώματος αυτού παραμένει απόλυτη και πρωταρχική. Θα τιμωρηθούν, αντίθετα, όπως γίνεται και στο ισχύον ποινικό μας δίκαιο, αλλά και σε όλον τον πολιτισμένο κόσμο, όσοι παροτρύνουν με δημόσιο λόγο έναν όχλο να εξοπλισθεί λ.χ. με ρόπαλα και αλυσίδες και να αναζητήσει θύματα μεταξύ εκείνων που δεν ανταποκρίνονται στα φυλετικά, θρησκευτικά ή πολιτισμικά του πρότυπα. Τιμωρούνται, με άλλα λόγια, συμπεριφορές που προκαλούν σε βιαιοπραγίες, μίσος και αντιπαλότητα, ώστε να μπορεί να διασαλευθεί άμεσα η ομαλή κοινωνική συμβίωση.

δ) για το λόγο ότι πράγματι μπορεί για τα εγκλήματα που αναφέρονται στο Σ/Ν μπορεί να μην έχουν αναγνωρισθεί με αμετάκλητη απόφαση ελληνικού ή διεθνούς δικαστηρίου, όπως εκτέθηκε στη διαβούλευση, προστέθηκε και η ρήτρα της τυχόν αναγνώρισης αυτών «με απόφαση της Βουλής των Ελλήνων».

ε) απαλείφθηκε, όπως ζητήθηκε από την διαβούλευση, το άρθρο 5 του εκτεθέντος στη διαβούλευση Σ/Ν, το οποίο ρύθμιζε τα τοπικά όρια ισχύος των διατάξεών του, γιατί κρίθηκε ότι αρκούν οι γενικές διατάξεις του Γενικού Μέρους του Ποινικού Κώδικα.

στ) κρίθηκε ότι δεν πρέπει να υπάρξει ρύθμιση για την πολιτική αγωγή, αφού τα ζητήματα ρυθμίζονται επαρκώς από τα σχετικά άρθρα του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας.